

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Pvinct. III. De vitio insensibilitatis, seu stuporis abstinentiae opposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

icium nan peccatum, verius credo oppositum ex vfu, & consuetudine à Doctores communitè approbat, affectibus legem icium obligare, ne absque rationabili causa re ab illius obligatione subtrahas, & consequenter ne apponas causam iniquam, ex cuius positione excusaris.

His addendum est saepe contingere quemvis probabiliter existimare causam iustam, & legitimam excusantem à icu- nio adesse, cum tamen re ipsa legitima non sit. Quo casu non peccat, consultiusque erit Confessario dissimulare, si nullum ex monitione fructum speret, qui fortè timeat deterius prolapsum. Sicuti rectè monet Caiet. verbo Ieiunium. §. quoad tertium. Navarr. cap. 2. n. 20. Tolet. lib. 6. cap. 4. in fin Gregor. de Valco. disp. 9. q. 2. pun. 5. sub finem. Paul. Layman. lib. 4. sum. tract. 8. cap. 8. n. 6. Bonac. disp. vlt. de precept. Eccle- sia. q. 1. in fine Saa verbo Ieiunium. n. 14.

Quartum excusationis caput est dispensatio quæ locum habet cum dubia est obligatio, vel iusta adest causa dis- pensationis. Etenim cum in lege icium tria continentur abstinentia à car- nibus, vnicuique refectio, & illius signata ho- ra, minor causa requisita est, vt ab horæ designatione exi- maris, vt gemitam refectioem sumas, maxima vt carni- bus vescaris. Si autem dispensatio non tibi tantum, sed communitati concedenda est, grauior causa, eaque com- munitatem spectans adesse debet. Scante verò causâ non solum Pontifex, sed Episcopus suis subditis dispensationem concedere potest: nam esto icium iure communi Episco- pus abrogare non possit, attamen potest hoc. Vel alium subditum ab ea lege excimere, causa iusta intercedente ex- cessate à Pontifice acceptâ, consuetudine, & vlu comproba- talis conscientis fidelium, eorumque spiritali gubernati- oni non esset factis prouisum, etsi in his rebus passim occur- rentibus necessarium esset Pontificem consuli. Vt rectè tra- dit D. Thom. ceceptus. 2. 2. q. 147. art. 4. Nauarr. cap. 2. n. 20. & 2. AZOR. 1. p. instit. moral. lib. 7. cap. 18. alias 29. q. 5. Fagund. de quarto Ecclesie precepto. cap. 9. n. 1. Bonac. disp. vlt. de Ec- clesie preceptis.

Præter Episcopum potest Parochus cum Episcopus faci- le adiri non potest cum suis parochianis dispensare, quia hæc potestas recto Ecclesie regimini necessaria videbatur. Vnde dicitur tract. de legib. disp. 6. pun. 5. n. 11. & præter Do- ctores ibi relatos docet Syluest. verbo Ieiunium. q. 7. Resol- lia. 6. Caiet. 2. 2. q. 147. art. 4. & in sum. verbo Ieiunium. c. 3. Nauarr. cap. 2. n. 20. Medina sum. lib. 1. cap. 14. §. 10. Fagund. de quarto Ecclesie precepto. cap. 9. n. 1. Lessius. lib. 4. cap. 2. dub. 6. n. 45. Medicus, Conf. stans, aliisque viri doctus pote- state non habet in icium dispensandi. sed solum declaran- ditè causam legitimam habere, vt à lege icium excimaris; vel tibi dispensatio concedatur. Comparatione verò Re- ligiosorum, Generalis, Prouincialis, & Superior localis pote- statem habet cum suis subditis dispensandi, vt prædicti Do- ctores aduertunt.

Societ autem causa legitima adesse non quidem abrogan- di icium lege communi statutum, sed illud abrogandi in alium diem. Etenim si ieiunium incidat in aliquod fe- stum solemne, sicuti si vigilia S. Ioannis Baptistæ incideret in festo corporis Christi sufficiens causa esset, vt Episco- pus commutaret eam vigiliam in diem præcedentem. ar- gum. c. 1. de obseruatis ieiunior. & ibi Panormit. n. 10. Syluest. verbo Ieiunium. q. 7. n. 19. AZOR. 1. p. lib. 7. cap. 18. alias 29. q. 5. Fagund. cap. 9. n. 4. Bonac. disp. vlt. q. 1. in fine. Deinde si oc- currit vigilia eo die, præsumitur à multis seruanda non esse, vt euenit cum vigilia S. Matthæi incidit feriâ secun- dâ, vel tertiâ Quinquagesimæ, poterit Episcopus, quinimo consultum erit in Sabbathum præcedens quinquagesimam commutare, quia hæc non præcepti abrogatio, sed con- uentus, & salutaris mutatio, vt plurima peccata viten- tur vt rectè notauit Paul. Layman. lib. 4. sum. tract. 8. cap. 3. in fine.

Agendum in præsentem erat, An dispensatus in obligatio- ne abstinentiæ à carnisbus teneatur vnicuique tantum refec- tionem sumere. Sed de hac questione egi tract. 25. de Bul- la Cruciatâ. pun. ...

PUNCTUM III.

De vitio Insensibilitatis, seu stuporis Abstinentiæ opposito.

- 1 Quid sit huiusmodi vitium?
- 2 Negant plures dari posse aliquam legem, cibum vitæ ne- cessarium interdicens, neque subditum ad illius ab- stinentiam se obligare posse.
- 3 Quomodo hæc obligatio iudici possit explicari.

Initio huius Disputationis diximus abstinentiæ per defe- ctum opponi insensibilitatem, seu stuporem consisten- tem in fuga cibi sumendi, vbi & quando sumi oportebat. *¶* ord. de Castro, de Inst. & Cur.

esseque hoc vitium mortale, vel veniale peccatum, prove fuerit obligatio cibi sumendi. Quapropter cibum nec- cessarius est ad vitam conseruandam, debitum coniugale moderatè reddendum, peccatum grane est oppositum vir- tuti abstinentiæ, per defectum ab eo abstinere.

Questio autem est, An dari possit aliqua lex astringens subditos, ne aliquem cibum vitæ necessarium sumant, vel saltem ipsi subditi ad illius abstinentiam propriâ volun- tate se astringere possint? Quam questionem mouent Do- ctores occasione Carthusianorum, qui etiam in vitæ dif- crimine à carnisbus referuntur abstinere ex proprio illius sanctissimæ Religionis instituto. Negant plures grauissimi- que Doctores Conarum. lib. 1. var. cap. 2. n. 10. AZOR. 1. p. in- stit. lib. 5. cap. 6. q. 7. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 14. n. 11. Becanus. t. 2. tract. 3. cap. 6. q. 4. n. 12. Bonac. t. 2. disp. 2. de peccat. q. 8. pun. 2. n. 16. & alij relati à Ioanne de Salas de legib. disp. 11. sect. 2. n. 23. & 27. eam legem ferri posse, vt potè iuri na- turali, vitæ conseruationem strictissime ex genti aduer- sam, aut votum aliquod fieri de prædictâ abstinentiâ à lege naturali reprobata. Quapropter Carthusianus in vi- tæ discrimine constitutus, cui probabiliter constaret carnes sibi necessarias esse ad vitam tuendam poterit carnisbus ves- ci, cum nulla lege, nec voto ad illarum abstinentiam ad- stringi poterit, quinimò teneretur, nam seclusâ obligatio- ne legis, & voti nulla superest honesta, & rationabilis causa vitam prodigendi. Farentur tamen, & rectè prædicti Doctores posse Carthusianum, & quemlibet alium à carni- bus abstinere, tamen si videat illarum esu durius victurum, seu illarum abstinentia citius moriturum, quia ob carnis illecebras comprimendas, concupiscentiamque sedandam, pro peccatis aliqualem satisfactionem exhibendam, lauda- bile est vitæ cultum permittere breuiorem, alias condem- nandi essent omnes viri austeram vitam degentes. In con- trarium autem est Victoria relect. de temperant. à n. 8. Lessius. lib. 4. cap. 3. dub. 2. n. 12. Sanchez lib. 6. sum. cap. 15. n. 39. & alij asserentes licitum esse Carthusiano à carnisbus abstinere sibi ad vitam tuendam necessariis, vt inactum, & illatum suum rigidum statutum perseueret.

Ceterum etsi verissimum sit non posse absolute lege ali- quâ positâ abstinentiam à carnisbus iudici, cum nullum aliud suppetat medium vitæ conseruandæ, neque propria voluntate ad illius obseruationem quemquam se posse astringere: at casu quo putaretur ea abstinentia grauius necessaria bono communi, & lege, & voto ad illam obser- uandam astringi poteris. Nam vt tract. 3. de legib. disp. 1. pun. 16. probauimus lege positâ obligari potes cum graui vitæ periculo, si ea obligatio cedat in boni communis necessariam conseruationem. Quapropter, si abstinentia à carnisbus etiam in extremo vitæ necessaria esset ad Reli- gionem tuendam, Republicamque conseruandam, dubium esse non potest, quin lege positâ, & à fortiori voto ad il- lius obseruationem astringi possis. Non autem existimo legem Carthusianam carnis esum prohibentem eo rigore laram esse, aut votum à carnisbus abstinentiæ ab ea cir- cunstancia suscipi, quia ad propagationem, & conseruationem illius sanctissimi instituti opus non erat abstinentiam à carnisbus sub eo rigore iudici, cum inde potius homines ab il- lius susceptione retraherentur. Quod satis indicat lex, cum casum mortis non expresserit, sed absolute fuerit prolata. Præterquam quod vix intelligi possit, quomodo ea absti- nentia bono communi generaliter, & per se necessaria esse possit. Etenim ratione sui nunquam potest esse necessaria, cum sit legi naturali aduersa; neque item esse potest vt ex- tra illum euentum abstinentia exactius obseruetur omni relaxatione, & dispensationi viâ præclusâ, quia medium de se iniquum aptum esse non potest ad finem honestum con- sequendum, & licet ex illo medio is finis proueniat, non est tamen assumendum, quia non sunt faciendâ mala vt inde eueniant bona. Solum autem per accidens necessaria esse posset hæc abstinentia, si probabiliter timeres inde reli- giosam disciplinam labefactandam esse. Sed hoc cum sit per accidens non sufficit ad legem communem statuendam, præsertim cum hoc scandalum non sit datum, sed acceptum, cui facile occurrere potest veritate, & obligatione legis na- turalis declarata. Ex quibus omnibus concludo Carthu- sianum, & quemlibet alium abstinere à carnisbus posse, si probabiliter timer Religionis debitam obseruanciam ab aliquibus vel ex malicia, vel ex ignorantia inde minuentam esse, non tamen obligari, quia nemo teneretur cum graui sui damno scandalum pharisaicum vitare. Secluso autem præ- dicto euentu neque posse abstinere, sed potius obligatum esse carnisbus vesci, quia nulla subest rationabilis causa per- mittendi sui necem.